

Hoe de impact van gezinsondersteuning aan huis meten?

Philippe Noens – Kristien Nys

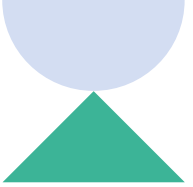
De brede gezinsondersteuning door de bril van impact. Een toekomst voor impactmetingen?

Dag van het gezin

12 mei 2023

Kenniscentrum gezinswetenschappen (Odisee-hogeschool)

- 1.** Van een werkveldvraag naar ...
- 2.** Een modulaire impactmeter
- 3.** Meten om te weten ... én om te begrijpen en te versterken
- 4.** Meer weten?

1. Van een werkveldvraag

Al onze collega's zijn heel trots op wat ze doen. Terecht ook, want we bereiken effectief heel veel. Maar je kan moeilijk tegen de overheid zeggen: we hebben 30 gezinnen ondersteund en die zijn allemaal heel blij. Dat is niet goed genoeg.

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat als een vrijwilliger in huis is, dat er veranderingen effectief plaatsvinden? ... Wat zijn die succesverhalen? Welke verandering vindt er plaats en hoe komt die verandering er precies? En wat zorgt ervoor dat de verandering niet zo snel loopt als we zouden willen of dat die verandering er helemaal niet is?

Anna Robijns (vzw Home-Start Domo Aalst, okt. '22)

1. Van een werkveldvraag ...

Naar een gedeelde vraag van verschillende organisaties ...

Anna Robijns

-
Aalst

Karlién Craps

-
Vlaanderen

Katrien Sabbe

-
Oostende
-
Expertisecentrum

Mieke Matthijs
Chantal Cailloux

-
Sociale Dienst
Mechelen

Lisette Hendriksen

▼
Miet
Vanbeckevoort
-
Brussel

Isabelle Henrion

-
Brussel

MOBIELE GEZINSONDERSTEUNING

1. Van een werkveldvraag ...

Naar een gedeelde vraag van verschillende organisaties en een opleiding en kenniscentrum

Odisee
DE CO-HOGESCHOOL

Anna Robijns

-
Aalst

Karliën Craps

-
Vlaanderen

Katrien Sabbe

-
Oostende

-
Expertise-
centrum

Mieke Matthijs

-
Chantal
Cailloux

-
Sociale Dienst
Mechelen

Lisette
Hendriksen

▽
Miet
Vanbeckevoort

-
Brussel

Isabelle
Henrion

-
Brussel

Kenniscentrum gezinswetenschappen

Philippe Noens
Kristien Nys

**Opleiding gezinswetenschappen
Studenten (2020-2023)**

Projectwerk (m.m.v. Stephanie Maes)
Bachelorproeven

1. Van een werkveldvraag ...

Naar een praktijktoets

Anna Robijns
-
Aalst

Karlien Craps
-
Vlaanderen

Katrien Sabbe
-
Oostende
-
Expertise-
centrum

Mieke Matthijs
Chantal Cailloux
-
Sociale Dienst
Mechelen

Lisette Hendriksen
-
Miet Vanbeckevoort
-
Brussel

Isabelle Henrion
-
Brussel

Kenniscentrum gezinswetenschappen
Philippe Noens
Kristien Nys

Opleiding gezinswetenschappen
Studenten (2020-2023)
Projectwerk (m.m.v. Stephanie Maes)
Bachelorproeven

2

Een modulaire impactmeter

- Wat moet een impactmeter kunnen vatten?
- Zeven levensdomeinen
- Zes-puntenschaal

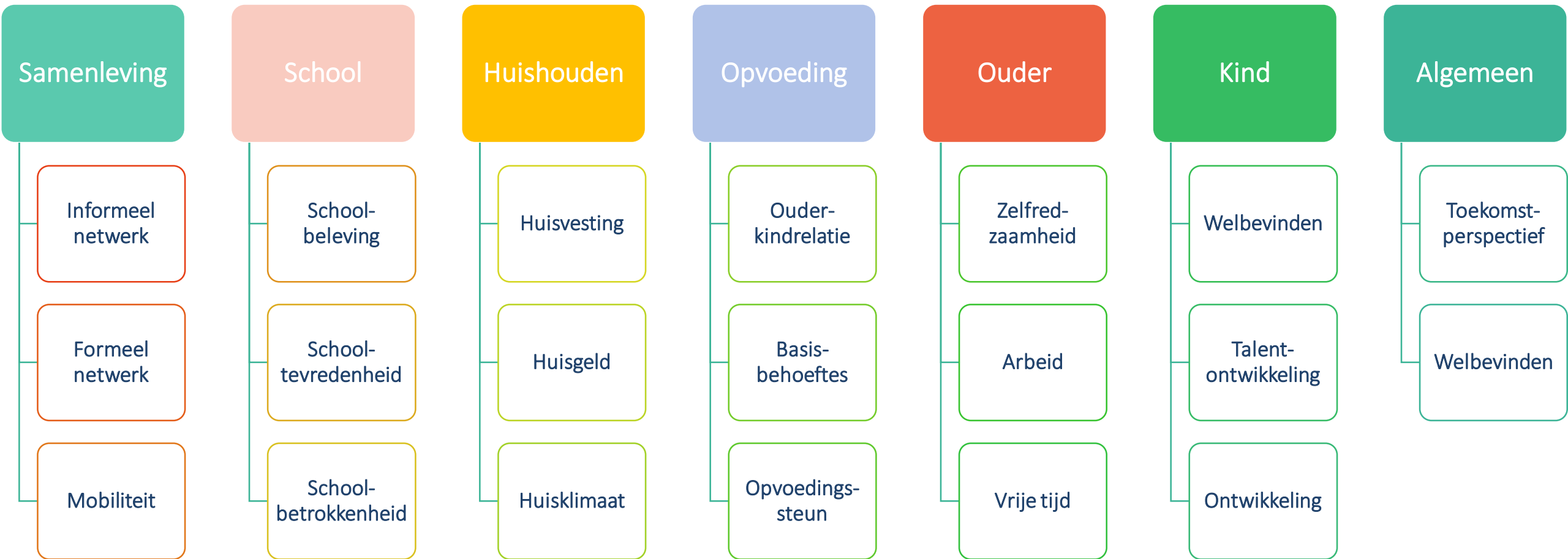
Wat moet een impactmeter kunnen vatten?

Ik ben nu *meer actief bezig met de kinderen*. De kinderen ervaren me nu als een actieve en betrokken mama. Het *gaat goed met me*, beter dan voorheen. Ik weet nu hoe ik *structuur* moet brengen in het *huishouden* en hoe ik de kinderen kan *helpen* met hun *huiswerk*. Bij mijn dochter moet ik er wel achter zitten. Allezins draag ik nu beter *zorg voor mezelf*. Zo ben ik opnieuw gaan sporten. Ik ben ook opnieuw mijn theoretisch rijexamen gaan afleggen.

2. Een modulaire impactmeter

Zeven levensdomeinen

Zes-puntenschaal

Helemaal oneens	Oneens	Noch eens, noch oneens	Eens	Helemaal eens	Niet van toepassing of geen zicht op
-----------------	--------	------------------------	------	---------------	--------------------------------------

▣ Samenleving

- Er zijn personen op wie ik kan rekenen
- Er zijn (lokale) diensten bij wie ik makkelijk terecht kan als dat nodig is
- Ik geraak makkelijk *en betaalbaar* ter plaatse

▣ School

- Mijn kind gaat graag naar school
- Ik ben tevreden **over de school** van mijn kind
- Ik kan mijn kind helpen bij zijn/haar schoolwerk **als dat nodig is**

Wat moet een impactmeter kunnen vatten?

De vrijwilliger was rustig en had een zachte stem. Mijn dochter heeft die *rust* van haar overgenomen. De vrijwilliger heeft mijn dochter positief beïnvloed. Ze was open en spontaan. Ze hadden ook vaak diepgaande gesprekken. Ze gaf mijn dochter tips over hoe ze moest *reageren* en zo. Ze gaf haar tips over hoe om te gaan met haar vader. Ze zei altijd tegen mijn dochter dat haar vader ziek was ... Het hielp mijn dochter om *een en ander een plaats te geven*.

Zes-puntenschaal

Helemaal oneens	Oneens	Noch eens, noch oneens	Eens	Helemaal eens	Niet van toepassing of geen zicht op
-----------------	--------	------------------------	------	---------------	--------------------------------------

▣ Ouder

- Ik kan mijn problemen makkelijk oplossen
- Ik ben tevreden met mijn huidige daginvulling (vrijwilligerswerk, arbeid, opleiding, andere ...)
- Ik heb tijd voor mezelf

▣ Kind

- Het gaat goed met mijn kind
- Mijn kind kan deelnemen aan activiteiten die hem of haar interesseren
- De ontwikkeling van mijn kind verloopt vlot

Zes-puntenschaal

Helemaal oneens	Oneens	Noch eens, noch oneens	Eens	Helemaal eens	Niet van toepassing of geen zicht op
-----------------	--------	------------------------	------	---------------	--------------------------------------

▣ Huishouden

- Ik woon hier graag
- Het gezinsinkomen is voldoende
- Er hangt (is) een aangename sfeer in huis

▣ Opvoeding

- Ik heb een goede band met mijn kind
- Ik kan mijn kind geven wat mijn kind nodig heeft
- Er zijn personen die me helpen bij het verzorgen en opvoeden van mijn kind

Zes-puntenschaal

Helemaal oneens	Oneens	Noch eens, noch oneens	Eens	Helemaal eens	Niet van toepassing of geen zicht op
-----------------	--------	------------------------	------	---------------	--------------------------------------

▣ Algemeen

- Ik heb vertrouwen in de toekomst
- Het gaat goed met mij
- ...

▣ ...

- ...
- ...

3

**Meten om te weten ... én om te
begrijpen én te versterken**

3. Meten om te weten ... én om te begrijpen én te versterken

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat als een vrijwilliger in huis is, dat er veranderingen effectief plaatsvinden? ... Wat zijn die succesverhalen? Welke verandering vindt er plaats en hoe komt die verandering er precies? En wat zorgt ervoor dat de verandering niet zo snel loopt als we zouden willen of dat die verandering er helemaal niet is?

Anna Robijns (vzw Home-Start Domo Aalst, okt. '22)

Welk effect hebben we in het gezin en waar kunnen we onze werking bijsturen? Waar gaan we de mist in? Wat gaat er goed?

Katrien Sabbe (vzw De Katrol Oostende, okt. '22)

3. Meten om te weten ... én om te begrijpen én te versterken

Het is voor elke betrokkene (ouder, kind, medewerker, organisatie, overheid, samenleving) relevant om te weten *'wat voor wie in welke context werkt'*

- Enkel scores op puntenschaal?
 - ✓ Bv. Het gaat goed met mij: 'noch eens, noch oneens'
- Ook 'narratief' over context

3. Meten om te weten ... én om te begrijpen én te versterken

Het is voor elke betrokkene (ouder, kind, medewerker, organisatie, overheid, samenleving) relevant om te weten 'wat voor wie in welke context werkt'

➤ Ook 'narratief' over context

☐ Bij opstart ondersteuning

✓ Bv. Het gaat goed met mij: 'noch eens, noch oneens'

➤ Kan je daar iets meer over vertellen? Wat bedoel je? Kan je een voorbeeld geven wanneer het wel goed met je gaat? Wanneer niet of minder?

➤ *Informatie die relevant is voor 'invulling' van 'gerichte' ondersteuning*

➤ *In te bedden in kennismakingsgesprekken, in afstemmingsgesprekken: cf. wat verwacht een ouder van de ondersteuning?*

☐ Tussentijds, op het einde van de ondersteuning of als opvolging (langere termijn)

3. Meten om te weten ... én om te begrijpen én te versterken

Het is voor elke betrokkene (ouder, kind, medewerker, organisatie, overheid, samenleving) relevant om te weten *‘wat voor wie in welke context werkt’*

➤ Ook ‘narratief’ over context

- ❑ Bij opstart ondersteuning

- ❑ Bij tussentijdse meting, eind- of opvolgmeting (cf. langere termijn)

- ✓ Zie voorgaande

- ✓ Most Significant Change (MSC, Davies & Dart, 2005): belangrijk(st)e positieve / negatieve verandering(en): inhoud én gevolgen van ondersteuning

- Wat was een belangrijke positieve/negatieve verandering? Voor jou / je partner / kind enz.?

- Waarom vind je dat positief/negatief?

- Hoe is die verandering precies tot stand gekomen? Het komt het dat het nu beter/slechter loopt?

- ✓ Gesprek op zich:

- = betekenisvol voor de betrokkene(n), de ouder(s) ...

- = onzichtbare verandering zichtbaar maken voor de betrokkene(n)

3. Meten om te weten ... én om te begrijpen én te versterken

Het is voor elke betrokkene (ouder, kind, medewerker, organisatie, overheid, samenleving) relevant om te weten 'wat voor wie in welke context werkt'

- Ook 'narratief' over context

- ... én vertaalslag naar de organisatie
 - Vormingsmomenten in de organisatie
 - Bijsturing van de werking
 - ✓ Niveau van de medewerker(s)
 - ✓ In te zetten methodieken, werkvormen enz.
 - Implementatie in andere werkingen
 - ...

Wat is
ondersteunend?

Wat vraagt meer
aandacht?

Impactgericht werken is niet een methodiek of een te volgen stappenplan. Het is eerder een manier van kijken naar de werking, die niet start vanuit het aanbod, maar vanuit de situatie en de omgeving waarin het gezin leeft. In die omgeving rijzen moeilijkheden, die een mogelijke oplossing suggereren en daar kunnen we mogelijks ons steentje in bijdragen.

Drieke Henau (vzw De Sloep, okt. '22)

4

Meer weten?

- Onderzoeksrapporten en achtergrondinformatie
- Workshop: Impact van gezinsondersteuning: sleutelen aan een organisatie-wijze meter

Onderzoeksrapport en achtergrondinformatie

▣ Vooronderzoek:

- <https://www.kcgezinswetenschappen.be/nl/impact-mobiele-gezinsondersteuning-vooronderzoek>
- <https://www.odisee.be/onderzoeksprojecten/impact-mobiele-gezinsondersteuning-vooronderzoek>
- Noens, P. & Nys, K. (2021). *Naar een kwaliteitsvolle impactmeting mobiele gezinsondersteuning: retrospectief onderzoek*. Brussel: Kenniscentrum Gezinswetenschappen (Odisee).
<https://www.kcgezinswetenschappen.be/sites/default/files/publicaties/onderzoeksrapportvooronderzoekimpactmeting.pdf>

▣ In opmaak: rapport over de impactmeter

- <https://www.odisee.be/onderzoeksprojecten/impact-mobiele-gezinsondersteuning-vooronderzoek>
- Zie ook de bijdrage in de publicatie van deze studiedag:
 - Noens, P. & Nys, K. (2023). Hoe de impact van gezinsondersteuning ‘aan huis’ meten? Reflecties op de ontwikkeling van een impacttool. In P. Noens, G. Loosveldt, K. Nys, J. Dewispelaere, & K; Emmery, De brede gezinsondersteuning door de bril van impact. Een toekomst voor impactmetingen?, pp. 100-114, Kenniscentrum Gezinswetenschappen (Odisee).
<https://www.kcgezinswetenschappen.be/nl/dag-gezin-2023-impact-gezinszondersteuning>